

FELIPE GONZÁLEZ I JORDI PUJOL INTENSIFIQUEN ELS VIATGES

La batalla exterior

Mentre Felipe González intensifica els contactes a Europa i Amèrica, eixos de la política exterior del govern espanyol, veu amb recel els viatges dels presidents autonòmics a l'estranger. L'activitat diplomàtica de Jordi Pujol és el principal maldecap del ministeri d'Afers Exteriors.

J. M. Sanmartí

Durant la segona quinzena del mes de març el president Felipe González està concentrant les seves gestions en política exterior en les dues àrees preferents del govern: l'Europa comunitària i Amèrica Llatina, concretament Amèrica Central. Per això, s'entrevistà dissabte passat amb el president de la República francesa, François Mitterrand, i per Setmana Santa anirà tres dies a Costa Rica, país clau en el procés pacificador d'Amèrica Central. Prèviament, s'havia suspès una reunió-cimera entre el govern italià i l'espanyol a causa de la crisi del primer.

Les autoritats espanyoles no amaguen el seu desig de concretar la pròxima presidència de la CEE, que li toca durant el primer semestre de 1989 per catapultar-se cap a les posicions capdavanteres de la Comunitat. Els guanys obtinguts a la darrera cimera de Brussel·les del mes de febrer són suficients per presentar-se davant l'oposició interna, d'altra banda, molt desorientada per la manca d'informació, però no ho són per escalar el *rànk*ing polític europeu. En els grans mitjans de comunicació europeus encara es pot parlar d'una cimera comunitària sense referir-se per res a Espanya.

El govern espanyol vol aprofitar, per tant, la seva presidència pròxima per alleugerir la difícil aplicació de l'Acta única Europea. Ja se sap que a vegades val més molta força, i si no, que li ho diguin a Itàlia, que fou qui ficà Espanya i Portugal a la CEE, i no les gran potències com l'RFA o França. La negociació final, magistral-

ment conduïda per Julio Andreotti, quedarà als manuals de les diplomàcies com una lliçó i un exemple a seguir. El govern espanyol creu que una presidència hàbilment utilitzada pot compensar la manca d'influència política i de pes econòmic. Però, per això, cal anar preparant el terreny i tenir a favor els grans.

Amèrica Central: Una operació de prestigi

La intervenció a Amèrica Central és també, fonamentalment, una operació de prestigi. Una mitjanceria a Panamà o entre Costa Rica i Nicaragua pot servir per enfortir les seves posicions a Amèrica Llatina, encara massa febles. Els centreamericans no veuen de mal ull aquesta presència, perquè val més aquest suport que compensi en part la pressió nord-americana que no pas res,

i sobretot, perquè l'acció espanyola compromet fins a cert punt la CEE, segons l'òptica dels governs afectats.

El problema greu és que el govern espanyol deu un favor gran al nord-americà per haver consentit la retirada dels F-16 de Torrejón. Difícilment, el govern espanyol pot provocar més les ives de Washington i un pas en fals a Amèrica Central podria desfermar noves represàlies subterrànies, com ha passat amb l'anul·lació de l'ajut militar. A Amèrica Central, Felipe González es passeja pel tall de la navalla i tant podria ser que caigués com que es tallés: es faria mal.

Aquests viatges a l'estranger han relançat d'altra banda la vella polèmica sobre l'afició del president González a anar a l'estranger i les poques ganes que demostra de conèixer més a fons les diverses comunitats autònomes. A la Moncloa reconeixen les *reticències*

Pujol amoina la diplomàcia espanyola, que no controla els seus contactes a l'estranger.

de Felipe González per anar a *províncies* i les atribueixen al seu desig d'evitar una imatge d'*inaugurador* d'obres i a permetre que se li endarrereixi la feina al despatx. Arguments que no serveixen a l'hora de dissuadir-lo de viatjar per l'estranger. Ni tan sols fets tan greus com les inundacions al País Valencià el feren sortir del seu cau monoclovita. Hi ha qui diu que al capdavant de tot hi ha un home molt tímid, al qual espanten uns viatges interns conflictius amb tota seguretat. A l'estranger el protocol i la cortesia deguda li eviten més d'un mal tràngol. Alguns caps socialistes l'empenyen perquè vagi a la perifèria, perquè parli més amb les autoritats locals, els empresaris i els sindicalistes, amb les personalitats de la cultura i amb la gent en general, i perquè el seu horitzó superi el jardí de la Moncloa, el cotxe oficial i els països aliats.

¿Hi ha diplomàcia paral·lela?

L'abandonisme del president González es combina amb noves acusacions dites en veu baixa als presidents de les comunitats autònomes de practicar una «diplomàcia paral·lela» amb els

seus viatges a l'estranger. Mentrestant, el president basc José Antonio Ardanza és als Estats Units, José María Aznar, president de Castella-Lleó, anava a Baviera, el president canari, Francisco Fernández, era a Brussel·les i el president Jordi Pujol anava a Estrasburg i a Bonn. Un portaveu del ministeri d'Afers Estrangers negà que hi hagi un *malestar* en el govern central i admetia el dret legítim dels presidents autonòmics a viatjar sense que això signifiqui l'existència d'una diplomàcia paral·lela. Això sí, la política exterior correspon exclusivament al ministeri, tant pel que fa a la seva elaboració com a la seva execució. Aquest coordina els viatges presidencials a través de la secretaria general, de les delegacions del govern i de les ambaixades, i a *vegades* es produeixen friccions, friccions que també sorgeixen arran dels viatges de les autoritats estatals. Per al ministeri, situacions semblants a l'RFA o als Estats Units es veuen com una cosa normal, però aquí «l'engranatge pot grinyolar més que a altres països» perquè l'experiència és més petita, ara bé, hi ha un pacte tàcit entre el govern central i els autonòmics segons el qual les declaracions d'aquests a l'exterior sobre assumptes de la política estrange-

ra espanyola es fan «en un to asèptic». Això «no sempre es respecta», al·lusió més que probable a les manifestacions de Jordi Pujol sobre la retirada dels F-16.

L'actitud prudent del portaveu no amaga el desconcert d'uns funcionaris estatals que no saben què fer. Per un costat els amoïna l'activitat dels presidents autonòmics, especialment la de Jordi Pujol, el més viatger de tots, a causa de l'escàs control que tenen sobre les seves converses i negociacions, malgrat que habitualment els ambaixadors vigilen i coordinen els programes i les agendes de contactes. Per l'altre és impossible impedir-ho. Seria grotesc l'intent de limitar aquests viatges i no fer-ho amb els de les associacions empresarials o culturals, per exemple. Tant de dret hi tenen els uns com els altres. A Brussel·les sobretot, on Catalunya, Euskadi i Canàries han obert sengles oficines de representació, estan especialment irritats per aquesta presència autonòmica que sovint els complica la vida. De portes enfora li treuen importància dient que al cap i a la fi amb qui negocien és amb l'estat i no amb els governs autonòmics i que, per tant, aquestes oficines i aquests viatges es redueixen a intents de crear *lobbies*

EDICIONS DE LA MAGRANA

NARRATIVA

JESÚS MONCADA
Camí de sirga
(Les ales esteses, 39)

JESÚS MONCADA
El Cafè de la Granota
(Els Llibres de Butxaca, 1)

JOSEP ALBANELL
Ventada de morts
(Els Llibres de Butxaca, 2)

ANDREU MARTÍN
Barcelona connection
(La Negra, 15)

ASSUMPCIÓ MARESMA
El complot dels anells
(La Negra, 16)

GUILLAUME APOLLINAIRE
Les proeses d'un jove Don Joan
(La Marrana, 1)

PIERRE LOUYS
Manual d'urbanitat per jovenetes
(La Marrana, 2)

CHRISTA WOLF
Accident
(Venècies, 14)

ASSAIG

WILLIAM MURDOCH
La fam al món
(Alliberament, 24)

ANTONI MARÍ
La voluntat expressiva
(Cotlliure, 7)

dins de la Comunitat.

De fet, molts d'aquests viatges serveixen essencialment per fomentar les relacions culturals i comercials més que no pas polítiques. Alguns intents del govern central de reservar-se també aquestes àrees, com el famós decret Barón de 1985 sobre promoció exterior del turisme, no han prosperat i a la llarga s'ha hagut de pactar una sortida que permeti una actuació diversa i diversificada. Aquelles regions que tenen emigració a l'exterior, com Andalusia, Canàries o Galícia, aprofiten aquests nuclis com a excusa i com a platafor-

ma. A vegades els és útil. El president del partit republicà nord-americà, per posar un cas, és d'origen basc-francès i gestionà una entrevista entre José Antonio Ardanza i Ronald Reagan, una cosa gens fàcil d'aconseguir. A vegades es critiquen les despeses originades per aquestes sortides, però això correspon de vigilar-ho a la política de cada comunitat autònoma i no al govern central. D'altra banda, s'entraria en un terreny relliscós, ja que es podria fer el mateix amb els viatges d'altres personalitats estatals, com per exemple el president del Senat. □

termediaris en cas de segrest, per dificultar al màxim el cobrament del rescat per part de la banda terrorista.

Però també s'estan detectant moviments en el pla polític. Hi ha sectors d'HB que afirmen en privat que el segrest ha estat un error tàctic d'ETA, precisament en el moment en què el govern havia anunciat de manera oficial la represa de negociacions. Però hi ha altres sectors de l'organització *abertzale* que tracten de llevar ferro a les recents accions etarres afirmant que, abans o després, la negociació haurà de produir-se.

Tanmateix, les accions d'ETA dutes a cap després del segrest assenyalen alguna cosa més que la voluntat de desenrotllar una ofensiva. Les cartes-bomba contra els directors de les presons on hi ha internats presos etarres, i contra un sindicat independent de l'administració, reflecteixen la dificultat de la banda terrorista per a obtenir informació precisa i la seua voluntat decidida de seguir matant d'una forma o d'una altra, probablement convençuts que així aconseguiran una iniciativa perduda fa ja mesos.

Així les coses, la situació es troba en

EL SEGREST DE REVILLA TRENCA EL DIÀLEG

ETA necessita diners desesperadament

El govern espanyol ha tractat d'impedir per tots els mitjans que la família d'Emiliano Revilla, segrestat per ETA, pague el rescat exigint per a l'alliberament de l'industrial. A hores d'ara ETA necessita més que mai donar un bon colp d'efecte, reprendre la iniciativa i finançar-se.

J. Hernández

El problema d'ETA sembla haver adquirit perfils nous en els últims 20 dies. Després del segrest d'Emiliano Revilla i l'anunci per part del govern que quedaven definitivament tallats els contactes amb la banda fins que ETA mostrara la seua voluntat de no voler cometre més atemptats, l'ofensiva d'ETA fa plantejar les coses en un altre nivell.

Independentment de les peripècies de les notícies que hi havia per a trobar interlocutor, i dels intents del govern per a aconseguir l'alliberament a canvi d'una *represa* dels contactes, el problema més important sembla que és la decisió presa pels durs de l'organització armada de desencadenar una nova ofensiva, limitada pels colps policials que ha sofert l'organització, per a evitar la desmoralització dels presos. El suïcidi d'un etarra en un moment en què els presos començaven a eixir al carrer en virtut d'una negociació que va quedar totalment truncada per segrest, és més que un senyal d'advertència per a ells.

El problema financer

Al mateix temps, el govern té més interès que mai a impedir que ETA recapti diners del segrest d'un empresari. Una organització sumida en el caos financer pels colps policials i per la

Impedir el finançament d'ETA: objectiu prioritari d'Interior

col·laboració hispano-francesa rebria un gran impuls amb un rescat gran. Aquest tema, suficientment conegut pel Ministeri de l'Interior, ha convertit en objectiu prioritari impedir que ETA cobre una sola pesseta per aquest segrest.

D'aquest objectiu es deriven algunes línies policials d'investigació. Independentment de l'operació *parque*, que tracta de trobar els terroristes i el segrestat en algunes localitats de la perifèria de Madrid, els servicis d'informació han muntat una teranyina de vigilància al voltant dels habituals in-

un compàs d'espera mentre es produeix una nova visita a Madrid del president Mitterrand, que tant ha tingut a veure amb l'ofensiva contra ETA. Convinirà estar atents a les eleccions dels francesos perquè és més que probable que, si ETA manté la seua intenció de seguir actuant a pesar de totes les dificultats i no s'avança pel camí de la negociació d'un alto el foc a canvi d'una generosa reinserció de presos, la policia francesa posarà en mans de l'espanyola la direcció d'ETA, encara refugiada a França tot i que cada volta amb majors dificultats. □